

KOLMEN USKONNON DIALOGITAPAAMINEN 21.11.2012

Kirkon ulkoasiainneuvoston Kirkko ja juutalaisuus sekä Kirkko ja islam –työryhmien kutsusta kokoontui Kirkkohallituksessa iltapäivän 21.11. ajan kokoonpanoltaan pieni mutta kirjava joukko, kun juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin edustajat kokoontuivat tutustumaan toinen toisiinsa ja avaamaan uutta dialogin sarkaa – tehden sen keskustellen teemasta ”Uhri kolmessa monoteistisessä uskonnossa”.

Näiden uskontojen kohtaaminen ei ole ennen näkemätöntä maassamme. Uutta sen sijaan oli, että keskustelu pureutui nyt yhteiskunta- ja sosiaalietiikan sijasta teologian alueelle. Uhriteema luotasi tätä aluetta sopivasti pintaa syvemmältä ja oli lisäksi aiheena herkullinen, sillä vaikka uskontomme uhrista puhuessaan puhuvatkin toisilleen ymmärrettävää kieltä, seisovat ne silti tulkintoineen kaukana toisistaan.

Juutalaisuutta edustivat alustajana toiminut tuore Helsingin juutalaisen seurakunnan rabbi Simon Livson sekä Kirkko ja juutalaisuus -työryhmässä toimivat edustajat, Gideon Bolotowsky ja Daniel Weintraub. Islamia edustivat Suomen islamilaisen neuvoston puheenjohtaja, imaami Anas Hajjar, joka alusti islamin uhrikäsityksestä sekä tataariyhteisöä edustanut Okan Daher. Kristitty osapuoli oli runsaslukuisemmin edustettuna järjestävien työryhmien muodossa. Alustuksen kristinuskon uhriteologiasta piti teologisten asiain sihteeri Tomi Karttunen.

Rabbi Simon Livson lähti liikkeelle tempelin ajan sovitushuoneesta ja kuvasi historiallista kehitystä aina tempelittömän ajan koittaessa veriuhrin tilalle astuvaan huulten uhriin eli rukoukseen. Livson painotti myös ihmisen sydämen uudistumisen sekä teoilla sovittamisen keskeistä merkitystä juutalaisuudelle. Kuten muinainen lihauhri, on myös rukouksen uhri merkityksetön ilman ihmisen itsensä uhraamista hyvittävien tekojen ja elämän uudistumisen kautta.

Imaami Anas Hajjar puhui Adamin poikien uhreista. Toinen kelpasi Jumalalle, koska se oli annettu puhtaasta sydäimestä. Hajjar käsitteli laajasti pyhiinvaelluskuussa ja sen yhteydessä vietettävää uhrijuhlaa, joka liittyy Abrahamin uhrin muistamiseen. Koraani korostaa sekä Abrahamin että hänen poikansa kuuliaisuutta ja alistumista Jumalan tahtoon. Islamin uhrijuhla edustaa sydämen hurskautta ja laupeutta: uhratun eläimen liha jaetaan köyhille ja naapureille.

TT Tomi Karttusen esitelmä valotti kristillisen uhriajattelun juuria Vanhassa testamentissa ja Kristuksen kertakaikkisen uhrin riittävyttä syntien anteeksiantamukseksi sekä sen aktualisoitumista ehtoollisessa.

Yhteinen keskustelu valotti aidosti kolmen uskonnon eroja. Tunnistettiin mm. se, että erilainen uhrin tulkinta juontuu erilaisesta ihmiskäsityksestä ja syntikäsityksestä. Kaikki kolme traditiota kuitenkin ymmärtävät uhrin liittyvän kuuliaisuuteen, puhdistumiseen, rukoukseen ja laupeuden tekoihin.

Vuorovaikutus ja teologinen ajatuksenvaihto innosti: Päätettiin, että kolmen uskonnon edustajien teologinen vuoropuhelu jatkuu. Seuraavaksi teemaksi keväälle 2013 sovittiin ”pyhäpäivä kolmessa monoteistisessä uskonnossa”.

Ari Hukari, TT, Kirkko ja islam –työryhmän puheenjohtaja

Pekka Lindqvist, TT, Kirkko ja juutalaisuus –työryhmän puheenjohtaja